

[Energiministeren]

realisere de energipolitiske målsætninger på omkostningseffektiv vis.

Jeg vil imidlertid advare imod, at man i relation til eludbygningen frem til slutningen af 1990'erne sælger skindet, før bjørnen er skudt. Resultaterne af indsatsen vil først vise sig for alvor på længere sigt. Der bør derfor anlægges forsigtige vurderinger af effekten af elbesparelser på mellemlang sigt i forbindelse med eludbygningen.

Et andet forhold, der har betydning for behovet for tilgang af ny kapacitet, er den langsigtede indhandel med udenlandske samarbejdspartnere. Der har i mange år været en omfattende udveksling af el mellem de danske elværker og deres udenlandske samarbejdspartnere. For Danmarks vedkommende har samarbejdet primært bestået i import af overskuds-el fra Norge og Sverige. Disse handler aftales med kort varsel og påvirker ikke kapacitetsbehovet i Danmark.

Der er imidlertid en tydelig tendens til, at udviklingen går i retning af mere langsigtede og forpligtende samarbejdsformer, hvor parterne i en årrække forpligter sig til kun at købe og sælge så og så meget el på nærmere fastsatte tidspunkter. Det eneste aktuelle eksempel i Danmark på denne form for samarbejde er den pumpekraftaftale, som Elsam i en årrække har haft med det norske Statkraft. I 1991 aftalte parterne at forlænge og udvide samarbejdet.

Ligeledes i 1991 indgik Elsam en lignende aftale med det svenske Vattenfall. De to aftaler vil tilsammen reducere behovet for nye kraftværker i Elsamområdet med 450-700 MW i slutningen af 1990'erne.

Ved vurderingen af de fremtidige importmuligheder skal man i øvrigt være opmærksom på, at både Norge og Sverige i stigende grad må ventes at sælge deres overskud af el til anden side. Denne udvikling er allerede i fuld gang og vil blive forstærket i takt med åbningen af elmarkedet i EF.

Ses der bort fra de særlige forhold omkring den tyske del af Enstedværket, har Elsam ikke langsigtede planer om eksport af el. Derimod indgik Elkraft sidste år en aftale om levering af 350 MW i en 10-årig periode fra 1996 til elskabet VEAG i det tidligere Østtyskland.

I lyset af udviklingen på det europæiske elmarked kan det ikke udelukkes, at Elsam på et

tidspunkt vil indgå langsigtede eksportaftaler, som vil få betydning for kapacitetsbehovet i Elsamområdet; men det er indtil videre kun fremtidsmusik. Der skal i denne forbindelse ikke være tvivl om, at regeringen ser positivt på perspektiverne ved dansk eksport.

Især ved eksport til Østeuropa kan der – samlet set – opnås miljømæssige fordele, når eksporten fortrænger produktion på de mange stærkt miljøbelastende værker i Østeuropa. Hvis det oven i købet er en god forretning, der giver arbejdspladser og et plus på betalingsbalancen, er det bestemt ingen skade til.

I debatten om eksport har det bl.a. været fremført, at det ville være bedre i stedet at støtte moderniseringen af kraftværkerne i Østuropa – bl.a. i lyset af muligheden for at afsætte overskudsvarmen. Hertil vil jeg sige, at jeg er enig i, at der ikke er grund til at promovere dansk eksport, hvis det udelukker mere fordelagtige alternativer.

Men denne situation er jo ikke aktuel. Selv ved en betydelig indsats vil det formentlig tage årtier, før alle kraftværker i Østeuropa er bragt op på dansk standard, så der er næppe risiko for, at dansk eksport blokerer for mere fordelagtige alternativer i en overskuelig fremtid. Og eksport er jo ikke til hinder for, at dansk ekspertise og knowhow samtidig kan yde et væsentligt bidrag til at løse de enorme miljøproblemer med kraftværkerne i Østeuropa.

Men det mest betænkelige ved dette argument mod dansk eksport er den Erasmus Montanus-holdning, det afspejler. Der bliver ikke eksporteret én kWh til Østeuropa, hvis køberen ikke finder, at handelen er fordelagtig. Hvis der er interesse for import af dansk el i Østeuropa, skal vi ikke komme og spille bedrevidende og fortælle, hvad man i stedet burde gøre. Det er mit indtryk, at hvis der er noget, man er træt af i Østeuropa, er det bedrevidende naboer, der fortæller dem, hvad de skal gøre i stedet for det, de selv har besluttet sig til.

For at vende tilbage til vore hjemlige forhold: Tilgangen af ny kapacitet i 1990'erne vil i høj grad fremkomme ved omlægning af fjernvarmeværker til decentral kraftvarme. Den første fase i omstillingen forløber fortsat planmæssigt. Der er dog ikke overraskende en betydelig lokal modstand mod den tvangsmæssige karakter, som omstillingen har med hensyn til tidsplan og mulighederne for brændselsvalg.